Estàs al CAS?
La revista del Centre Andorra Sostenible

NOVEMBRE 2014

En aquest número...

DESTAQUEM pàg. 2
HA ESTAT NOTÍCIA pàg. 8
VISTA PANORÀMICA pàg. 11
RECOMANEM pàg. 14
NO T'HO PERDIS! (AGENDA) pàg. 21
CONTRAPORTADA: *L'ENTREVISTA* pàg. 22

Estàs al CAS? Monogràfic dedicat a la *moda sostenible*

Al Centre Andorra Sostenible volem tancar aquest any 2014 amb una nova entrega monogràfica de la revista electrònica *Estàs al CAS?*

Aquest cop, el tema escollit és l'anomenada *Moda sostenible*, una línia de pensament i sobretot de negoci que en els darrers anys ha agafat un gran impuls per la creixent exigència dels consumidors d'un model de consum més responsable, per l'interès dels productors, i, també, per la influència decisiva de les xarxes socials i Internet en la difusió de la informació.

Per aquest motiu, a la secció de destacats trobareu un article introductori que ens servirà per a situar-nos en la temàtica i veure què entenem per moda sostenible, mentre que a la secció de notícies farem una atenció especial a la nova guia en línia REPARAND, elaborada des del Centre Andorra Sostenible amb l'objectiu de promoure la reutilització de molts productes a través dels establiments reparadors i de segona mà del país.

La vista panoràmica d'aquesta quarta entrega d'*Estàs al CAS*? ens aproparà una mica més al món de les ecoetiquetes relacionades amb el tèxtil, en forma d'eina pràctica per identificar-les i estar informats de les seves particularitats.

La secció "No t'ho perdis" inclou l'agenda de la Setmana Europea de la Prevenció de Residus 2014, i la secció "Recomanem" ve plena d'informació pràctica per si en voleu saber més sobre la moda responsable. A més de les recomanacions en forma de documentals, publicacions i aplicacions tecnològiques per a telèfons intel·ligents i tauletes, trobareu una àmplia secció de recursos a Internet.
A "Un cop d'ull a la xarxa" hem volgut recollir referències que us poden ser d'interès per saber-ne més sobre:

- Associacions i entitats dedicades a la difusió de la sostenibilitat en la moda, tant a escala més local com global.

- Bloc i pàgines d'opinió d'experts en matèria de moda sostenible. En aquest apartat hem inclòs algunes iniciatives que, a més de la promoció dels principis i la filosofia de la moda sostenible, integren algun tipus d'activitat comercial, col·leccions pròpies de moda, botiga on-line, etc.
- Espais en línia que algunes de les marques comercials més conegudes del planeta en el negoci del tèxtil (moda, roba esportiva, etc.) han dedicat a les seves línies de productes sostenibles o "ecofriendly".

Finalment, Laura Luceño Casals, responsable de Relacions Institucionals i professora del Centro Superior de Diseño de Moda de Madrid (Universitat Politècnica de Madrid) és la protagonista de l'entrevista d'aquest quart número d'*Estàs al CAS* i serà l'encarregada de contestar alguns dels interrogants de més actualitat i futur en relació amb el món de la moda sostenible i la seva influència a Andorra.

Esperem que aquest nou monogràfic de la revista sigui del vostre interès. De cara al futur, continuarem abordant temes d'actualitat en el món de la cultura de la sostenibilitat que us puguin interessar.

Per aquest motiu, estarem encantats de rebre, com sempre, les vostres aportacions i comentaris.

Rebeu una molt cordial salutació.

CENTRE ANDORRA SOSTENIBLE

DESTAQUEM

Parlem de moda sostenible?

Si retrocedíssim en el temps unes dècades i provéssim de fer la unió de les paraules "moda" i "sostenible", o bé de "moda" i "medi ambient", molt probablement seria un exercici ben difícil en el qual no trobaríem gaires nexes d'unió, o bé arribaríem a associacions d'idees força estereotipades com ara pensar en vestuari *hippie* o en un catàleg de roba d'excursionisme o d'esports a l'aire lliure.

I és que de la mateixa manera que la idea de medi ambient i especialment del concepte de sostenibilitat ha anat variant amb el pas dels anys, el món de la moda i les seves dimensions també ha pres connotacions molt diverses. El canvi en la concepció d'aquests mots, sostenibilitat i moda, ha estat donat per l'acceptació progressiva de les múltiples lectures que encerclen; és a dir, pel sentit holístic amb el qual poden ser interpretades, especialment pel que fa a entendre que cal tenir present que aspectes ambientals i aspectes de caire socioeconòmic no poden ser separats i cal que estiguin presents d'una manera tranversal i integrada.

En aquest sentit, d'un temps ençà la cultura de la sostenibilitat ha anat integrant cada cop més aspectes. Així, s'ha passat de parlar d'agricultura per pensar en clau d'agricultura ecològica o agroecologia, i s'han renovat tendències d'arquitectura amb moviments anomenats bioarquitectura o arquitectura sostenible. La moda és un món que no ha quedat aliè a aquesta revolució del pensament, si bé es podria dir que és una de les "nouvingudes" branques de l'actual cultura de la sostenibilitat.

Els orígens de l'anomenada moda sostenible: activisme social i ecologista

Els principis de les relacions entre moda i sostenibilitat o les primeres manifestacions de la necessitat global de disposar d'una roba més responsable, cal buscar-los de forma separada. És a dir, ens trobem, per un costat, amb antecedents de la revindicació d'una producció tèxtil socioeconòmicament més justa, i per un altre costat amb manifestacions de les implicacions ecològiques de la producció de roba i complements.

En primer lloc, l'anomenat comerç just és, sens dubte, un dels fonaments essencials de l'actual visió de la moda sostenible i responsable. Aquesta filosofia nascuda a la segona meitat de la dècada del 1960 i liderada per organitzacions no-governamentals i per l'Organització de les Nacions Unides, es basa en el respecte a una sèrie de principis ètics i humans que impliquen tota la cadena de producció, distribució i consum. Entre aquests, destaquen aspectes íntimament relacionats amb la socioeconomia, com ara el rebuig a l'explotació laboral de qualsevol tipus (per distinció d'edat, gènere, nacionalitat, etc.), la igualtat entre homes i dones, el respecte als drets humans i als drets dels treballadors, els salaris i els preus dignes, la importància de la transparència en la informació durant tot el procés (traçabilitat dels productes, etc.); però també connotacions que tenen a veure amb la cura de la salut de les persones (condicions de seguretat i higiene a la feina, etc.).

Vetllar per unes condicions de treball dignes, un dels principis fontamentals del comerç just, és alhora una de les principals qüestions en el món de la moda sostenible.

En segon lloc, la crítica ambientalista a la producció de roba té ramificacions una mica més diversificades, tot i que es poden resumir en tres aspectes clau: ètica ambiental, consum de matèries primeres i energia i, finalment, impactes sobre la salut humana i la de l'entorn.
Quan parlem d'ètica ambiental fem referència a la manera com els éssers humans ens apropiem dels recursos naturals per convertir-los, en aquest cas, en roba. En aquest sentit, una part important de la promoció de l'ètica en la moda ha estat la protagonitzada per grups de defensa animal i ONG ecologistes, especialment en campanyes que tenien com a protagonistes espècies emblemàtiques com les foques o els erminis i la caça indiscriminada i cruenta per aconseguir les seves pells.

Paral·lelament a aquestes manifestacions sobre l'ètica, el debat entorn de la magnitud de l'apropiació de matèries primeres és un altre dels aspectes clau en el debat ambiental d'allò que hauria de ser una roba responsable. Per a aquesta qüestió s'han elaborat estudis i eines que permeten saber si el procés d'elaboració d'una peça de roba té lloc en termes de matèria i energia sostenible o no. És el cas del conegut indicador de la petjada ecològica, una metodologia que ens permet quantificar i comparar els recursos emprats per la producció tèxtil. Per exemple, en termes de consum d'aigua, ***1 quilo de cotó necessita entre 1.000 i 8.000 litres d'aigua per a ser cultivat***, de la mateixa manera que s'estima que ***per fabricar uns texans es consumeixen uns 3.000 litres d'aigua***.

L'abric de pell sempre ha estat en el punt de mira de la denúncia per part d'organitzacions ecologistes i de defensa dels animals.

L'ús de blanquejants d'algunes indústries tèxtils ha estat en alguns casos font d'importants problemes de contaminació del medi natural, especialment a causa d'abocaments il·legals en rius.

Finalment, la salut humana (sensibilitat, al·lèrgies, etc.) i un medi ambient saludable és un altre dels aspectes clau en el debat ambiental del sector tèxtil. Aquesta branca sempre ha tingut com a punta de llança la qüestió entorn de la seguretat dels productes químics emprats en el cultiu de matèries primeres i, especialment, en els processos productius (tints, dissolvents, adobs, etc.), al mateix temps que s'hi han sumat altres línies de denúncia com la dels cultius transgènics. En aquest sentit, accions dedicades a la promoció de matèries primeres naturals, cultivades sota el paraigua de l'agricultura ecològica, com el lli, la seda, el cànem i, principalment, el cotó orgànic, o bé tractades mitjançant processos de producció respectuosos com els de la química verda, han estat les principals línies d'acció.

Vista aquesta disparitat de reivindicacions i de línies d'acció, una pregunta interessant pot ser en quin moment va tenir lloc la fusió de totes aquestes línies de pensament, tant socials com ambientals, per donar lloc a un concepte més ampli i integrador com és el de moda sostenible o moda responsable.

Molt probablement, aquest procés ha estat una evolució de pensament gradual i progressiva, això sí, amb certs episodis dramàtics, que l'han impulsat decisivament en els darrers deu anys. Parlem de les reaccions globals que han desencadenat episodis catastròfics entorn del món tèxtil i el tercer món, arran dels quals es reobre el debat i la necessitat d'assegurar un escenari ambiental i socialment més just per al negoci de la roba, com el que va succeir a Rana Plaza, Bangladesh (2013), on van morir més de 1.100 persones.

Un ull posat en la producció i un altre en el consum

Si bé l'evolució històrica de la crítica ambiental i social a la industria tèxtil ha posat la seva atenció principalment en els processos de producció, cada cop són més les veus crítiques que posen el seu focus en el consum i l'ús que se'n fa de roba i complements.

De fet, les dades existents en aquest respecte assenyalen que el consum actual de roba és de tot menys sostenible o responsable. No en va, s'estima que el consum tèxtil a Europa és de 20 kg per persona i any, molt per sobre de la mitjana internacional propera als 8 kg per persona i any. Aquest consum elevat és, alhora, l'avantsala de l'alt ritme amb què llencem la roba i amb què aquesta esdevé residu. En aquest sentit, s'estima que cada habitant de la UE genera entre 2 i 7 kg de residu tèxtil a l'any.

L'informe *Well Dressed?,* publicat per l'Institute of Manufacturing de la Universitat de Cambridge, indica que el consum de roba al Regne Unit està molt per sobre d'aquests 20 kg de la mitjana europea i arriba als 35 kg per habitant i any. Paral·lelament, també estableix que d'aquesta quantitat només un 13 % es reutilitza o es recicla. És a dir, que el 87 % de tota la roba que es compra acabava irremeiablement a les escombraries.

El fet de donar pes tant a la producció com al consum i a l'ús que es fa de la roba hauria de donar com a resultat una societat més madura a l'hora de consumir: per un costat, l'exigència a la indústria de productes ambientals i socialment respectuosos, i per un altre costat, l'exigència personal de ser més racionals a l'hora comprar i a l'hora de gestionar correctament els residus.

En aquest sentit, la roba s'ha convertit, igual que altres elements de la nostra vida quotidiana, en un bé de consum efímer i fàcilment reemplaçable, bé per una qüestió d'obsolescència programada del producte (mala qualitat) o bé per una obsolescència induïda per la indústria o per la nostra percepció, la temuda frase "ja no està de moda". Al final ja no consumim roba per satisfer la necessitat bàsica del vestit, sinó que es converteix en una manifestació cultural d'estatus social, de pensament, de model de vida, etc.

És en aquest escenari de pèrdua de valor i, sobretot, d'increment de la demanda (actualment ja som més de 7.100 milions de persones al planeta i tots volem vestir a la moda...) que el consum, o millor dit, la manera com practiquem el consum de roba i complements ha esdevingut un problema de gran importància per a la sostenibilitat del planeta.

Llavors, què s'enten per moda sostenible?

Amb tot, la moda sostenible es pot definir com totes aquelles estratègies i elements que vetllen tant per una producció com per un consum de peces de vestir i altres productes tèxtils (sabates, complements, roba de la llar, etc.) social, ètic i ambientalment responsable i racional. I dintre d'aquest escenari de producció i consum es donen cita una sèrie de factors que, segons l'associació sueca *Green Strategy*, es poden sintetitzar en set formes de sostenibilitat. Són:

1. "Verd i net" (*Green and clean*). És a dir, produït amb consciència ambiental i respecte pel medi ambient en termes de consum de matèries primeres i energia, processos nets, minimització de la petjada ecològica, etc.
2. De segona mà i "vintage". Productes reutilitzats tot i ser vells que poden procedir de la donació de familiars o amics, o simplement provenir de les botigues o mercats de segona mà, incloent els existents a la xarxa.
3. De lloguer o intercanvi. Productes de roba que només es fan servir en ocasions especials i que per aquest motiu no està justificada la seva compra, donant lloc a altres modalitats com el lloguer especialitzat (per exemple, esmòquings, vestits de gala, disfresses, etc.) o bé el préstec social.
4. Refet, arreglat i reciclat. Productes tèxtils que han estat redissenyats i retocats per assegurar-los una vida útil més llarga, com ara els reparats o els customitzats a través de tècniques tan conegudes com el patchwork.

La roba de nadó és un bon exemple de peça tèxtil que suporta molt poc ús degut al fet que els nens creixen molt ràpid i que pot ser perfectament regalada o entrar en el circuit de roba de segona mà.

5. Èticament digne. Productes tèxtils elaborats en condicions laborals (salaris, condicions d'higiene i de salut, etc.), socials (no-discriminació, protecció de la infantesa, etc.) i políticament justes (conflictes armats, comerç il·legal, etc.).
6. Fabricat amb alta qualitat. Productes fets amb uns estàndards de qualitat que asseguren una vida útil llarga, i no aquells pensats des de l'obsolescència per a ésser consumits i llençats ràpidament amb un ús limitat.
7. Disseny específic sota demanda. Modalitat de consum que fa referència a productes que han estat dissenyats o elaborats especialment sota la demanda del consumidor (per exemple roba a mida).

Cal considerar que tot i aquest ampli espectre d'implicacions, el concepte moda sostenible també té detractors i no està en si exempt de crítica. Alguns autors consideren que, per la seva naturalesa, la moda no és sostenible en cap cas, ja que es considera massa relacionada amb tendències passatgeres que promouen el consum ràpid i temporalment limitat.

L'ideal d'aquests set criteris hauria de ser que en certa manera tots estiguessin representats o, si més no, es combinessin entre ells durant tota la vida útil d'una peça tèxtil. D'aquesta manera, la producció d'una peça de roba hauria d'estar produïda amb matèries primeres i processos ambientals i èticament adequats (criteris 1 i 5) i, en gran mesura, deguda a la demanda d'un consumidor que sap el que vol (criteri 7). Alhora, la peça hauria d'estar ben fabricada (criteri 6) i hauria de permetre que s'hi poguessin fer arranjaments i retocs per ampliar la seva vida útil (criteri 4). Finalment, quan el propietari no en vulgui fer més ús, la peça hauria de poder ser reconduïda al mercat de la segona mà, o de l'intercanvi (criteris 2 i 3), o bé reciclada correctament com a residu gràcies a la recollida selectiva. En aquest darrer punt del cicle de vida de la roba torna a ser clau el primer dels criteris mencionats (verd i net), ja que la sostenibilitat dels materials (per exemple, materials biodegradables, etc.) i la manca de productes tòxics en la seva composició assegura una millor i més neta gestió com a residu.

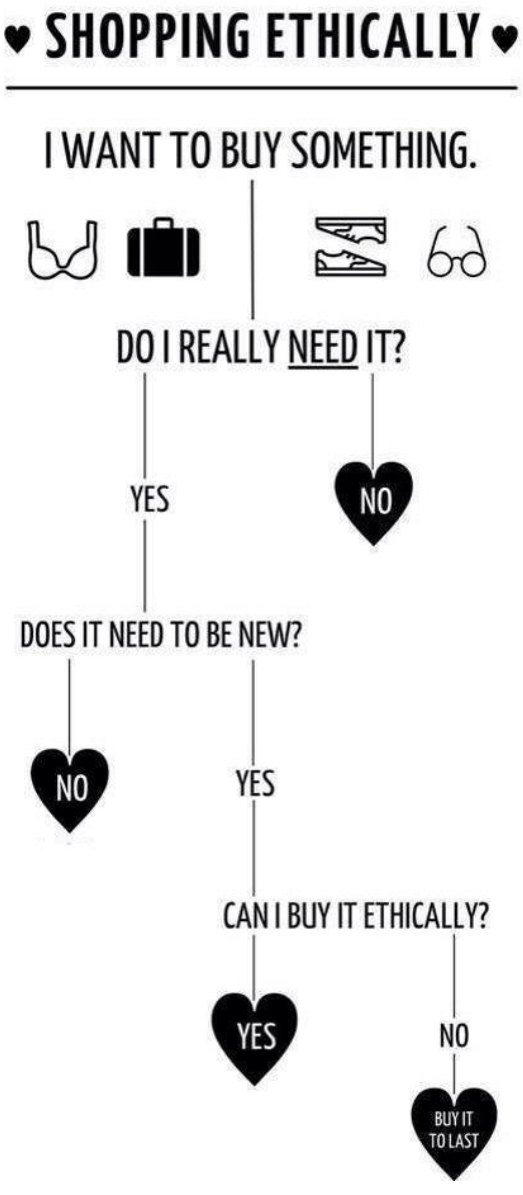

Bones pràctiques per a un consum de roba més responsable

Les alternatives per a poder fer un consum més responsable de peces de roba es poden aplicar a tota la cadena de compra i ús d'aquests productes:

- En primer lloc, hauríem de comprar segons les nostres necessitats, tant en termes d'ús i utilitat com per les característiques pròpies del producte (durabilitat dels materials, resistència i qualitat, facilitats en la seva cura, etc.); d'aquesta manera vetllem des del començament per optimitzar la seva vida útil. A més, hauríem de triar quina opció és la que millor s'adapta a les nostres necessitats, com ara comprar nou, de segona mà, etc. Per a aquesta presa de decisió, només cal que ens fem algunes preguntes que van des de un simple "*ho necessito?" a un "cal que sigui nou?".*

- En segon lloc, hauríem d'informar-nos i escollir productes i empreses que respectin criteris ambientalment sostenibles, com ara la reducció dels impactes en l'extracció de les matèries primeres o en els processos productius, i criteris ètics. Tot i que en la major part dels casos aquesta informació és difícil de conèixer, com a

consumidors disposem d'ecoetiquetes que ens poden ajudar a l'hora de fer aquesta tria, i, a més, podem obtenir més informació a la xarxa. En aquest número d'*Estàs al CAS?* trobareu un article específic sobre ecoetiquetes i un parell de bones recomanacions per obtenir, mitjançant aplicacions de telèfon mòbil intel·ligent, dades sobre empreses tèxtils que de ben segur us ajudaran a estar més ben informats a l'hora de comprar.

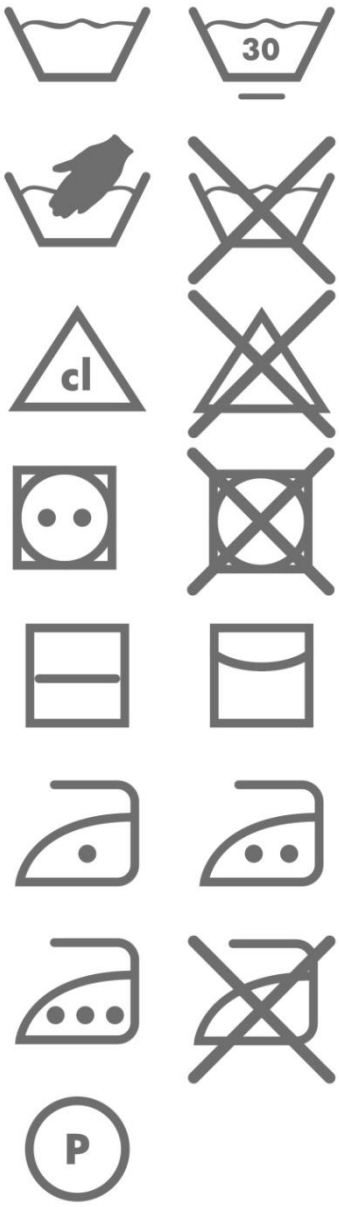

- Una vegada hem adquirit una peça de roba, és molt important fer-ne un bon ús i mantenir-la adequadament per tal de fer-la durar més i en bones condicions. D'entrada, la millor manera de cuidar-la és respectant les especificacions del fabricant que trobem a les etiquetes dels productes, però també podem contribuir-hi amb bones pràctiques com ara evitar productes de neteja tòxics o abrasius i estendre i guardar la roba protegida de factors que la puguin alterar (com ara l'acció directa del sol).

- En el cas que la roba s'hagi fet malbé, nosaltres mateixos amb una mica de paciència o bé els professionals poden arranjar-nos els desperfectes. Refer costures, canviar cremalleres trencades, cosir botons caiguts o simplement personalitzar la nostra roba (com per exemple es fa amb les tècniques de patchwork) o refer-la a mida és suficient per donar més vida al nostre vestuari o fins i tot renovar-lo i donar-li un nou aire. Si voleu saber més sobre establiments reparadors de tèxtil a Andorra, us aconsellem que doneu un cop d'ull a la nova publicació digital del Centre Andorra Sostenible REPARAND.

- Un cop la vida útil de la nostra roba arriba a la seva fi, podem optar per donar-la tant a amics o familiars com a institucions que s'encarreguen de recollir-la amb fins socials. A Andorra hi ha diferents associacions on portar la roba usada, com Càritas o Carisma. No obstant això, una altra destinació de la roba i dels complements en desús poden ser els mercats i les botigues de segona mà, tant per vendre-la com per comprar. És el cas del material esportiu, o bé peces de roba que per les seves particularitats s'han fet servir relativament poc, com passa amb la roba dels nadons. En aquest cas, també podeu obtenir més informació sobre les botigues de segona mà del país així com pàgines web a la publicació REPARAND.

- Si la roba, però, no està en bon estat, encara pot tenir una altra utilitat, com ara servir de drap de neteja. Si finalment no podem reutilitzar la roba, cal recordar que la seva destinació són les deixalleries, on rebrà una gestió correcta com a residu.

HA ESTAT NOTÍCIA

Es presenta REPARAND, la guia interactiva d'establiments reparadors i de segona mà d'Andorra

Amb motiu de la presentació dels actes de la Setmana Europea de la Prevenció de Residus 2014, el Director del Departament de Medi Ambient, Marc Rossell ha presentat al conjunt de la ciutadania el nou projecte del Centre Andorra Sostenible "REPARAND, la guia d'establiments reparadors i de segona mà d'Andorra".

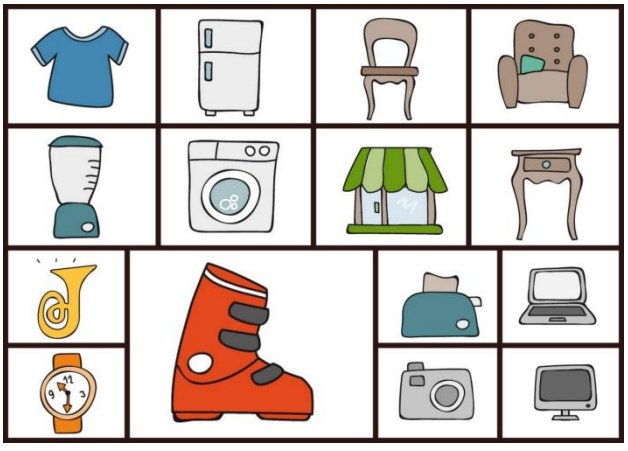

REPARAND vol ser una eina d'informació ciutadana, útil i pràctica, alhora que un mitjà de promoció per a professionals de la reparació, amb l'objectiu de fomentar la reutilització com a estratègia bàsica en la prevenció de residus i com a bon hàbit de consum responsable.

Què ès una guia de reparadors?

Cada cop són més els ciutadans interessats a allargar la vida útil dels productes, una alternativa més sostenible i econòmicament molt interessant al model de consum de "comprar, llençar, comprar". Alhora, seguint aquesta tendència en alça emmarcada dintre de l'anomenada economia verda, cada cop són més les iniciatives que decideixen optar per aquest tipus d'activitat, unint-se d'aquesta manera als establiments de proximitat que tradicionalment han portat a terme aquests serveis, especialment l'assistència i la reparació d'objectes.

En aquest sentit, una guia de reparadors i d'establiments de segona mà és més que una simple llista comercial. És una eina de comunicació i de servei ciutadà que permet connectar professionals que ofereixen aquests serveis amb clients que els requereixen. Ja sigui per reparar un objecte que s'ha fet malbé o que necessita un manteniment (rellotges, calçat i roba, aparells electrònics, bicicletes, etc.), o bé per comprar productes de segona mà.

Els beneficis de reparar els productes que ja tenim o de triar l'opció dels productes de segona mà són molts i variats:

- A nivell ambiental, és una manera molt efectiva de practicar la reutilització, una de les conegudes 3R de la gestió sostenible dels residus, allargant així la vida útil dels productes i evitant que esdevinguin residus.
- Alhora, té un efecte positiu en l'economia, ja que al mateix temps que contribueix a ampliar l'oferta del teixit productiu i de serveis, especialment pel que fa al comerç de proximitat ciutadana, dóna lloc a oportunitats laborals.
- En l'àmbit social, és una alternativa que permet posar en valor un consum més responsable, basat en la utilitat i no en la cultura de l'usar i llençar. Així, reparant els nostres objectes o bé adquirint els que altres persones ja no fan servir ens posicionem com a consumidors a favor de productes duradors i enfront de productes efímers i fàcilment reemplaçables que suposen un cost ambiental massa alt.

Què puc trobar a REPARAND?

REPARAND, la "Guia d'establiments reparadors i de segona mà d'Andorra", ofereix informació pràctica sobre els establiments del país que poden oferir-nos la possibilitat de reparar productes que s'hagin fet malbé.
Els establiments inclosos en aquest directori són els dedicats a la reparació i/o a la venda de segona mà de productes de l'àmbit quotidià, ja sigui objectes d'ús personal (roba, ordinadors i tauletes, material esportiu, etc.) o bé elements que són propis de la llar (electrodomèstics, etc.).

La guia inclou un total de **92 establiments reparadors i de segona mà**, organitzats en nou categories:

1. ***Roba***; establiments que fan retocs i arranjaments en peces de vestir com ara pantalons, abrics, etc.
2. ***Calçat i complements***; comerços dedicats a la reparació de sabates, bosses, cinturons i altres complements de vestir.
3. ***Electrodomèstics***; establiments dedicats als equips electrònics de línia blanca, és a dir, als aparells que serveixen per a rentar (rentadores, assecadores, rentavaixelles) o que es troben a la cuina, com la nevera o el frigorífic, el forn microones o petits ginys.
4. ***Electrònica i informàtica***; reparació d'aparells electrònics de la que es coneix com la "línia marró", és a dir, els relacionats amb els audiovisuals i que tenen com a funció principal el lleure (televisors, reproductors de DVD, equips de música, etc.), i també de la "línia grisa", és a dir, ordinadors de sobretaula, portàtils, tauletes i perifèrics (impressores, escàners, etc.)
5. ***Mobles i objectes de la llar***; establiments dedicats a la reparació de mobles, especialment els que són elaborats amb fusta, així com altres elements de la llar (tendals, cortines, etc.).
6. ***Material esportiu***; comerços on portar a reparar material emprat per a la pràctica de tota classe d'esports, amb menció especial per als de neu, així com equipament tècnic per a les activitats a l'aire lliure (excursionisme, escalada, vies ferrades, etc.). S'inclou també la reparació de bicicletes.
7. ***Belles arts i música***; reparació obres d'art i elements d'aquestes que s'hagin pogut fer malbé amb el temps (marcs, etc.), així com instruments de música.
8. ***Joies i rellotges***; restauració i reparació de rellotges (de mà o de paret), així com de joies i granadures.
9. ***Botigues de segona mà***; establiments generalistes i de temàtiques concretes on es pot adquirir material usat o bé objectes nous d'ocasió.

Alhora, la guia també dedica un apartat als llocs **web i altres plataformes d'Internet (Xarxes socials)** on accedir a la compra, venda o intercanvi de material de segona mà.

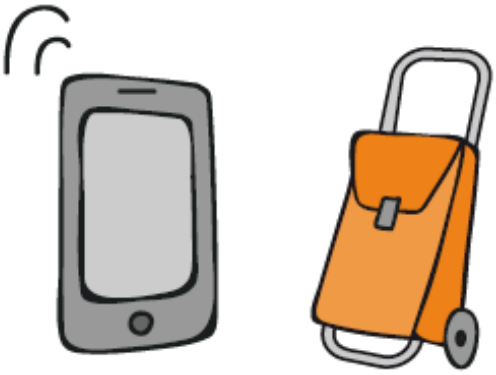

REPARAND, però, no incorpora establiments dedicats a la construcció i les reformes (obres, pintura, vidres, guixos, pissarres i marbres, etc.), a les reparacions fetes en instal·lacions (electricitat, fontaneria, lampisteria, climatització, etc.) i al sector de la mecànica de vehicles de motor (tallers d'automòbils, motocicletes, etc.).

Sou reparadors i encara no formeu part de REPARAND?

La "Guia d'establiments reparadors i de segona mà d'Andorra" és un servei gratuït elaborat des del Centre Andorra Sostenible a partir de la informació que voluntàriament faciliten les pròpies empreses i comerciants, dinàmic i obert a la participació. Per aquest motiu, si sou establiment reparador o de segona mà i encara no formeu part de la guia però esteu interessats a aparèixer-hi i que els usuaris us puguin trobar, us animem a contactar amb el Centre Andorra Sostenible.
T. +376 875 771

Com trobar un establiment reparador a la guia?

Trobar un establiment reparador o de segona mà a REPARAND és una tasca molt fàcil i que es pot fer en 5 passos.

1. El primer pas és accedir a la guia, la qual forma part del web del Centre Andorra Sostenible. Per fer-ho només cal seguir l'enllaç www.sostenibilitat.ad/reparand.
2. Un cop aquí, els usuaris troben els continguts generals de la guia, en forma de mapa interactiu on navegar en la cerca de l'establiment reparador, així com altres pestanyes amb informació sobre què és una guia de reparadors, quin tipus d'establiments es poden trobar a REPARAND, etc.
3. Fent clic a la secció "Busca el teu establiment reparador" els usuaris poden accedir al mapa interactiu per consultar els establiments reparadors i de segona mà inclosos a la guia. REPARAND utilitza GoogleMaps com a motor de geolocalització, cosa que fa molt senzilla i intuïtiva aquesta cerca.
4. A més de navegar dintre d'aquest mapa interactiu, fent ampliacions o reduccions, els usuaris també poden aplicar filtres per simplificar la categoria o categories a consultar, segons la tipologia del producte.
5. Finalment, fent clic sobre el punt els usuaris obtenen la informació de servei necessària per a contactar amb el reparador (adreça, telèfon, correu electrònic, espai web), així com consultar dades de detall referents al tipus d'activitat que desenvolupa (tipus de reparacions, productes amb els quals treballa, especialitats), altres informacions pràctiques (horaris, etc.), o veure una fotografia de l'establiment.

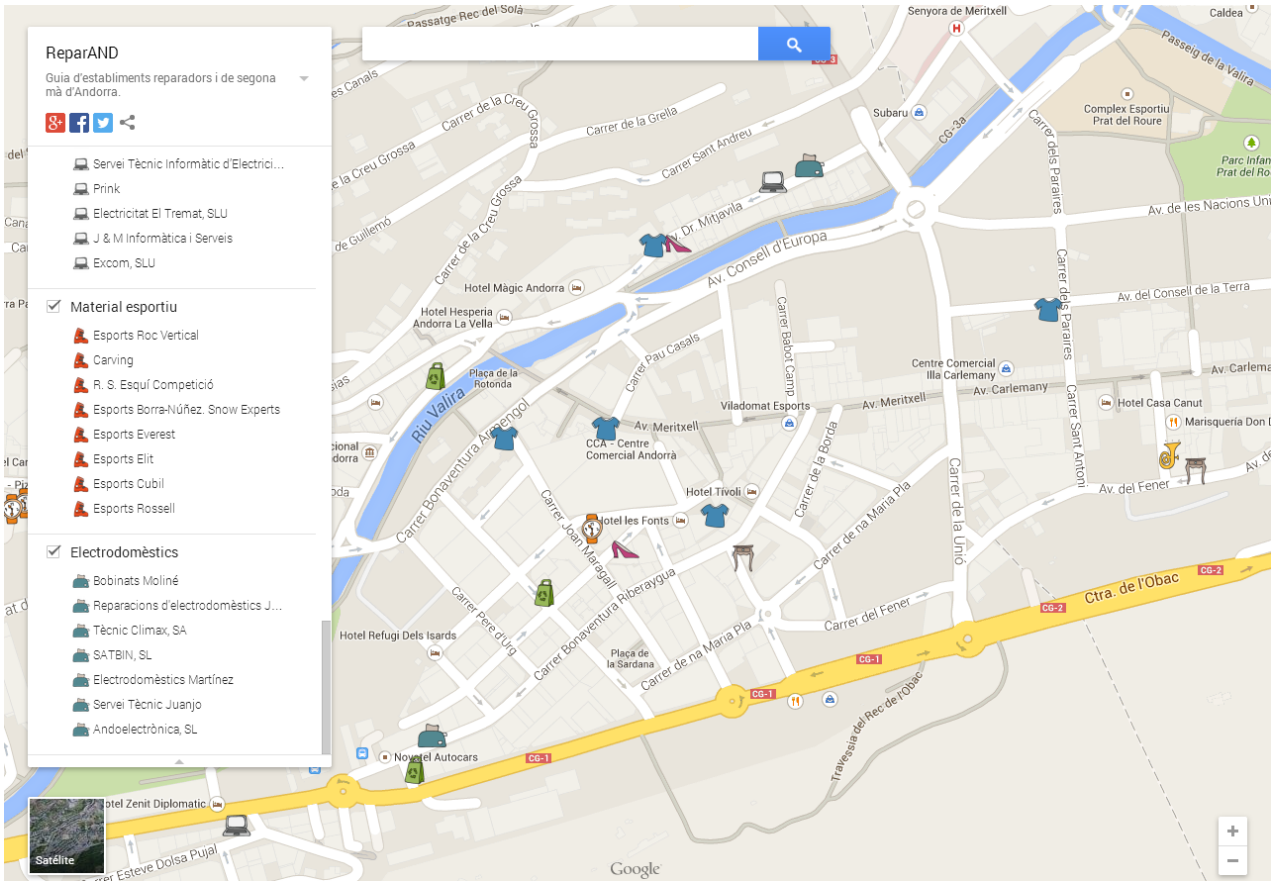

Moda responsable i ecoetiquetes*

A la pràctica, l'única manera de saber si un producte, incloent-hi naturalment els tèxtils i els complements, respecta els principis del consum responsable i sostenible, és revisant la informació que el fabricant o distribuïdor ens dóna. Aquesta informació es recull principalment en l'etiquetatge, tot i que malauradament molts cops es fa difícil d'entendre pels consumidors.
En aquest sentit, les **etiquetes ecològiques o ecoetiquetes** són una eina que facilita als consumidors la identificació i tria de productes i serveis responsables, ja que gràcies a la visualització directa d'aquests distintius característics s'estalvia el temps i l'esforç d'analitzar i valorar multitud de criteris del producte (procedència de les matèries primeres, processos d'elaboració, condicions socioeconòmiques dels treballadors, etc.).

> ***Ecoetiqueta:*** *distintiu que identifica i reconeix que un producte o servei és respectuós amb el medi ambient i amb la societat i que el diferencia d'altres productes similars que no han seguit criteris de sostenibilitat en el seu cicle de vida.*

Es tracta, en qualsevol cas, d'un exercici de confiança, en què el consumidor dóna per suposat que aquest distintiu indica indubtablement unes pautes de responsabilitat comercial. Per aquest motiu i considerant que d'ecoetiquetes n'hi ha de molt diversos tipus (diversitat de productes, disparitat de criteris, contextos geogràfics, etc.), cal tenir present que el tret diferencial d'una ecoetiqueta respecte a d'altres símbols és que al darrere hi ha una Administració, un organisme o una entitat (ONG, etc.) fidedigne i qualificada que ha revisat i validat el producte o servei sota uns estàndards o criteris de qualitat i respecte pel medi ambient que el diferencien d'altres productes o serveis similars.
Per aquest motiu, és important diferenciar bé què és una ecoetiqueta enfront de l'ús incorrecte que en ocasions es fa de mots com "bio", "eco" o "orgànic" per donar un suposat caràcter natural o respectuós amb el medi ambient amb objectius de màrqueting, sense ser en la realitat ecoproductes ni tenir garantida la seva sostenibilitat.

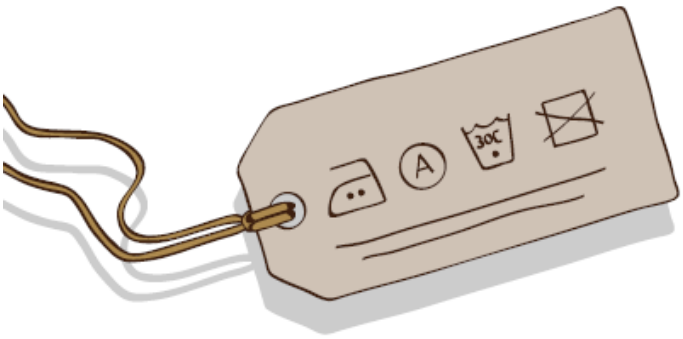

És per això que conèixer les ecoetiquetes i saber en quins productes les podem trobar és una garantia per fer un consum responsable. En el cas dels productes tèxtils i complements, a continuació us fem una petita descripció de les principals ecoetiquetes, tot i que us recomanem la consulta a la Xarxa per actualitzar i ampliar aquest ventall de certificacions i també consultar els productes i etiquetatges que us puguin causar dubtes.

Etiquetes genèriques

* *Text adaptat de la guia "El consum responsable" Centre Andorra Sostenible, 2014.*
Disponible gratuïtament a www.sostenibilitat.ad/el_consum_responsable.pdf

Ecolabel és el distintiu oficial més habitual que trobarem. L'atorga la Unió Europea després de l'avaluació del producte i la sol·liciten voluntàriament els productors (no és d'obligat compliment per a tots els productes). Certifica que els productes de tota mena (higiene personal, electrodomèstics, i també roba i complements) i els serveis (per exemple, els hotels) tenen un impacte ambiental menor que d'altres de similars existents en el mercat.

La norma **Bluesign®** reuneix aspectes que tenen a veure amb tota la cadena de fabricació de tèxtils i que tenen per objectiu reduir la seva petjada ecològica. Així, es tenen en compte aspectes com els fluxos d'entrada (matèries primeres, recursos emprats, etc.) i els processos de fabricació (ús de químics i impacte ecotoxicològic, etc.). Més informació: http://www.bluesign.com/

El reglament integral per a la producció tèxtil ecològica i socialment responsable, o conegut amb el seu nom i amb les sigles angleses GOTS (Global Organic Textile Standard), va ser desenvolupat amb l'objectiu d'unificar les diverses normes existents i els projectes de normes en el camp de l'ecoprocessament de tèxtils. Defineix els requisits reconeguts a nivell global que garanteixen l'estat orgànic dels tèxtils, des de la collita de les matèries primeres, seguint per una fabricació responsable socialment i ambientalment i fins a l'etiquetatge, per tal d'oferir una garantia creïble per al consumidor final. Més informació: http://www.global-standard.org/es/

El segell de qualitat certificada **Naturtextil**, emès per l'Associació Internacional de la Indústria Tèxtil Natural (IVN), marca teixits elaborats amb pautes socioecologiques responsables (processos de producció ecològics i d'alta qualitat, baix de contaminants, de qualitat, respectuosos amb el medi ambient, però també condicions socials i econòmiques dignes). També es poden trobar sota els segells IVN certified o IVN certified best.
Un requisit previ addicional en les etiquetes Naturtextil és la utilització de fibres 100% certificades. Això fa que l'etiqueta Naturtextil sigui encara més estricta en els seus requisits que l'etiqueta GOTS.
Més informació: http://www.naturtextil.com/profile/quality-seals.html

Naturleder és l'equivalent de Naturtextil pel que fa a requisits tècnics, ecològics i humans en peces elaborades amb pell. La certificació abasta tota la cadena de processament, des de la cria de pells en brut en condicions socioambientals responsables fins a la fabricació i l'etiquetatge. És especialment interessant la prevenció de substàncies tòxiques per a la salut humana i el medi ambient com les sals de crom, i l'ús d'alternatives no impactants.

Etiqueta utilitzada per marques de moda i minoristes per mostrar als consumidors que les peces de roba s'han produït d'una manera sostenible. Les marques afiliades a **MADE-BY** utilitzen cotó orgànic i treballen amb tallers de costura que tenen un codi social de conducta.
Un botó blau és també una altra manera de fer visible l'etiqueta MADE-BY en les peces de roba. Més informació: http://www.made-by.org/

Segell que s'aplica a tots els productes tèxtils manufacturats que acompleixen la norma certificadora **Oeko-Tex Standard** 100 plus i que considera aspectes de tota la cadena de producció, tant ambientals con alguns criteris d'aspecte social. Més informació: https://www.oeko-tex.com

Made in Green és un distintiu espanyol d'AITEX (Asociación de Investigación de la Industria Téxtil) que certifica que els productes tèxtils han estat elaborats sense substàncies nocives per a la salut i el medi ambient i que s'han respectat els drets humans.

Cradle to cradle (C2C) és una etiqueta genèrica que pot trobar-se en certs productes tèxtils. Indica que la peça en qüestió i els materials i processos emprats en la seva fabricació segueixen la filosofia de l'economia circular i de residu zero, el "de bressol a bressol", és a dir que tot pugui ser reutilitzat o reciclat en la indústria o retornat a la terra en forma de nutrient biològic i no com a residu.

Etiquetes de productes de cotó

Segell de Textile Exchange (Estats Units) que verifica a partir de tercers (certificadors) que el contingut orgànic dit "estàndard" (OCS) d'un producte final és correcte. No fa referència, però, a l'ús de productes químics ni als aspectes socials o ambientals de la producció més enllà de la integritat de la matèria orgànica.

Better Cotton Initiative (BCI) promou un ampli conjunt de principis i criteris socials, econòmics i ambientals per al cultiu de cotó d'una manera més sostenible. El BCI és normalment un segell complementari a altres iniciatives de certificació orgànica i de comerç just de cotó, especialment el fet a l'Àfrica.
Més informació: http://bettercotton.org/

BMP és el segell de garantia que distingeix el cotó elaborat a Austràlia a partir de bones pràctiques respectuoses amb l'entorn, com ara un menor consum d'aigua.
Més informació: http://www.bmpcotton.com.au

Ecoetiqueta suïssa per als productes tèxtils i cosmètics naturals fets de cotó a partir del cultiu biològic controlat d'acord amb les directrius de Bio Suisse o de la Unió Europea. Abasta tota la cadena tèxtil i inclou criteris socioeconòmics com l'incentiu que reben els agricultors orgànics d'almenys el 20 % sobre el preu de mercat del cotó i el 10 % sobre el preu de mercat dels derivats de cotó.

Aquest segell alemany s'aplica a materials tèxtils, especialment de cotó. Els productes han de complir amb certs criteris socioambientals a través de tot el seu cicle de vida, com ara el respecte al medi ambient o la renúncia al treball infantil, entre d'altres.
Més informació: http://www.tuv.com/de/deutschland/home.jsp

RECOMANEM

Publicacions

El consum responsable

La pràctica del consum responsable no necessita grans accions, sinó petits gestos ben fonamentats en el coneixement i la reflexió d'allò que fem i de les seves conseqüències, com a consumidors individuals i també com a col·lectius.

En aquesta publicació del Centre Andorra Sostenible elaborada amb el patrocini de MoraBanc, trobareu consells i bones pràctiques sobre quines eines i recursos tenim al nostre abast com a consumidors per a fer més sostenible el nostre consum quotidià, tant a casa com a l'escola i a la feina, en temes diversos com la tecnologia, l'alimentació i, naturalment, la moda.

Podeu descarregar gratuïtament la guia *El consum responsable* seguint aquest enllaç. Alhora, durant la Setmana europea de la prevenció de residus 2014 (del 22 al 30 de novembre) es distribuiran gratuïtament exemplars de la guia editats en paper tant al Centre Andorra Sostenible o bé a Supermercats Veritas.

Publicacions

Bibliografia sobre moda sostenible

Allwood, J. M.; Laursen, S.E.; Malvido de Rodríguez, C.; Bocken, N.M.P. (2006). *Well Dressed?* Institute of Manufacturing, University of Cambridge.

Parker, L.; Dickson, M.A. (2009). *Sustainable Fashion. A Handbook for Educators*. Labour Behand the Label.

Fletcher, K.; Grose, L.; Hawken, P. (2012). *Gestionar la sostenibilidad en la moda. Diseñar para cambiar materiales, procesos, distribución, consumo*. Editorial Blume.

Gomez, G. (2013). *Fashionista y slow: cómo ponernos guapas nosotras y al planeta*. Mandala Ediciones.

Brown, S. (2013). *Refashioned: moda vanguardista con materiales reutilizados*. Editorial Blume.

Publicacions

Somos lo que vestimos

Guia sintètica i ben detallada editada per la Fundación Ecología y Desarrollo i el Govern autonòmic d'Aragó (Espanya), amb informació per al consumidor sobre la realitat del món de la moda i els complements, des del cultiu de matèries primeres fins a la prestatgeria de la botiga. El seu objectiu és reflexionar sobre els patrons de consum més responsables i corregir les accions insostenibles i injustes entorn del consum de roba i complements. Podeu descarregar gratuïtament aquesta guia seguint aquest enllaç.

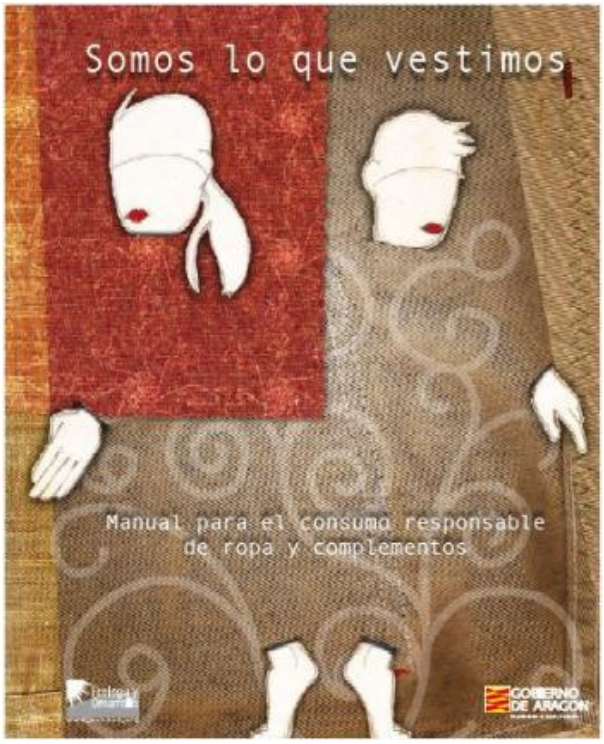

Documentals

Lletra petita: *La roba*

Lídia Heredia, copresentadora de "Lletra petita".

Tercer capítol de la sèrie documental "Lletra petita" de Televisió de Catalunya dedicada al consum responsable i premiada amb el guardó periodístic "Biocultura" l'any 2013.
Aquesta entrega en concret tracta la temàtica de la roba, fent menció d'aspectes com la importància de les tendències, les marques, els processos de fabricació, i inclou opinions de consumidors, botiguers i personatges destacats del negoci de la moda.
El podeu visualitzar seguint aquest enllaç.

Documentals

Cottoning on: child labour in the cotton industry

(El cotó. La cara oculta de l'or blanc)

Reportatge dirigit per Vanina Kanban i produït per TV Presse Production (França, 2011; 52 minuts), dedicat a fer llum en els aspectes més ocults de la producció i comercialització del cotó, especialment en la denúncia de l'explotació infantil a l'Àfrica.
Podeu veure la versió original en francès seguint aquest enllaç.
També diposeu de la versió en castellà en el web de La Noche Temática de TVE2, seguint aquest enllaç.

Documentals

China Blue

Documental de Micha X. Peled (Estats Units, 2005; 87 minuts) basat en la història de dues treballadores d'una fàbrica de texans situada a prop de la ciutat de Canton (Xina). El documental analitza tant les presumptes condicions d'explotació en les fàbriques d'aquest país com el pes específic de la seva indústria a tot el món. Guanyador del Premi "Amnistia Internacional" al Festival de Vancouver el 2005.

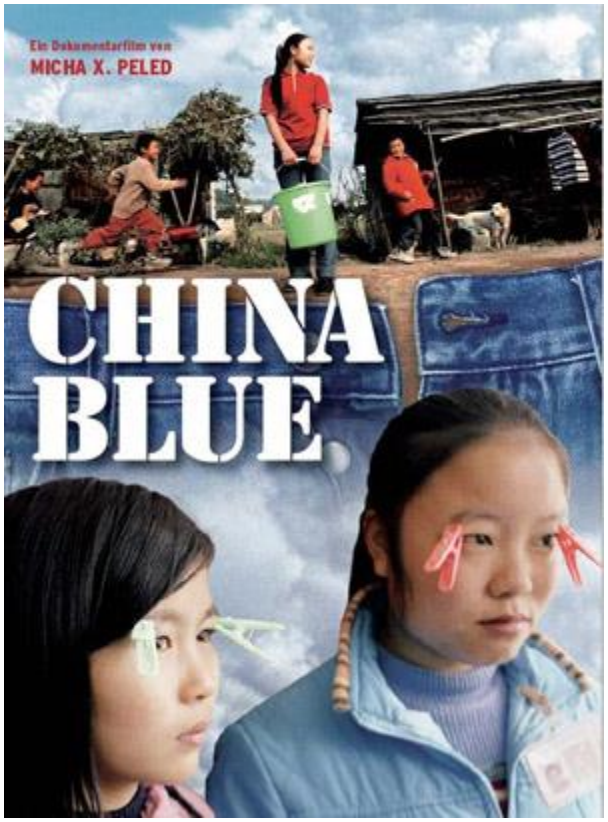

Documentals

Sustancias tóxicas. Víctimas de la moda

Documental de 55 minuts emès recentment al programa "La Noche Temática" de TVE2, on es posa de manifest el problema de l'ús de substàncies químiques tòxiques com l'agent antifloridura DMF o els tints en determinades indústries tèxtils i de la pell a la Xina, Bangladesh o l'Índia. A més dels efectes en la salut dels treballadors d'aquests països i de les ruïnoses condicions laborals, els efectes d'aquestes substàncies perilloses s'estenen globalment a tots els consumidors.
Podeu veure aquest documental en línia seguint aquest enllaç al portal web d'aquest canal televisiu o bé a la xarxa social Youtube.

Documentals

Vestidos de ética

Interessant documental de curta durada del programa d'ecologia i sostenibilitat "El escarabajo verde" dedicat a la moda responsable. El podeu visualitzar en el bloc del programa seguint aquest enllaç.
Alhora, de ben segur que també us resultarà d'interès una altra de les entregues d'aquest programa televisiu, en concret la dedicada a **L'economia circular**, en la qual podreu trobar connexions i referències sobre múltiples temes, inclosa la sostenibilitat de la moda.
Per veure'l, seguiu aquest enllaç.

Documentals

The next black

Documental de 45 minuts de duració produït per House of Radon i la marca alemanya d'electrodomèstics AEG, en el qual dissenyadors i representants d'algunes de les marques més importants del planeta en el sector tèxtil analitzen el futur de la roba, tant pel que fa a la fabricació com als materials i a l'ús que en faran els consumidors.
El podeu veure en versió original anglesa seguint aquest enllaç a Youtube o bé optar per versions subtitulades al castellà.

Tecnologia

Labels for your planet

Pàgina web (labelsforyourplanet.com) i aplicació per a tauletes i telèfons intel·ligents amb sistema operatiu Android, que serveix d'eina de consulta als consumidors a l'hora de triar productes i marques respectuosos amb el medi ambient. L'aplicació ofereix, a més, la possibilitat d'identificar ecoetiquetes i consultar aspectes com les entitats certificadores i els criteris que tenen en compte. Una manera senzilla i eficaç per saber en tot moment què estem comprant.

Tecnologia

Fair Fashion?

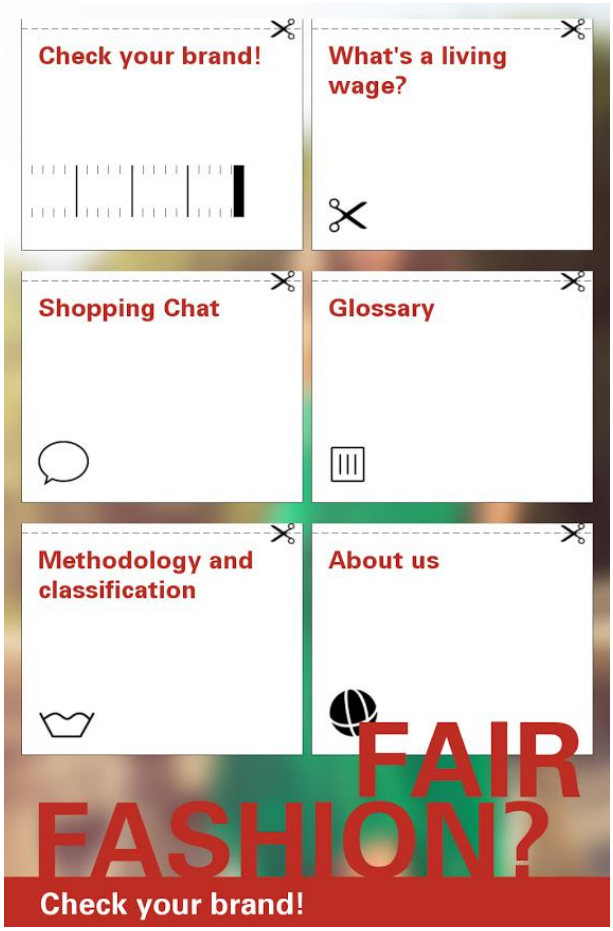

Aplicació per a telèfons intel·ligents i tauletes promoguda per la plataforma Roba Neta (Clean Clothes Campaing: http://www.cleanclothes.org/) i destinada a consumidors que volen estar informats de la responsabilitat social i ambiental de les marques que adquireixen.
El funcionament de l'aplicació és en forma de base de dades de les empreses (aproximadament unes 140) que estan fent algun esforç per millorar els seus processos de producció pel que fa a comerç just, sostenibilitat, drets dels treballadors i altres paràmetres que tenen a veure amb una moda més justa.

Tecnologia

Wallapop

Aplicació per a telèfons intel·ligents i tauletes, tant IOS com Android, que consisteix en un mercat (Flea market) de compra i venda de productes de segona mà on s'anima els usuaris a vendre allò que no fan servir i comprar allò que necessiten (oportunitats) en zones geogràficament pròximes, és a dir, fent predominar el criteri de productes quilòmetre zero.

Un cop d'ull a la xarxa

a) Organitzacions i campanyes de sensibilització

Textile exchange
Anteriorment coneguda com a Organic Exchange, és una organització sense ànim de lucre que opera a nivell internacional en el camp de la responsabilitat i la sostenibilitat de la producció i el comerç de productes tèxtils. Més informació: http://textileexchange.org/

Clean Clothes Campaign
Col·lectiu internacional de defensa de la producció tèxtil laboralment justa: http://www.cleanclothes.org/.
A Catalunya: http://robaneta.wordpress.com/.

Fashion Revolution
Plataforma que neix amb la voluntat de reivindicar una industria tèxtil socialment i ambientalment responsable. Promouen la celebració del Fashion Revolution Day en la jornada del 24 d'abril, com a recordatori de la catàstrofe de Rana Plaza, on van morir més de 1.100 persones en el col·lapse d'una fàbrica tèxtil a Bangladesh, un exemple per no oblidar. http://fashionrevolution.org/

Modasostenible.org
Blog de la Plataforma de Moda Sostenible d'Espanya dedicat a ser un punt de trobada de les iniciatives empresarials i comercials que es relacionen amb la moda sostenible. http://modasostenible.org/

Moda Sostenible Barcelona
Associació amb l'objectiu de sensibilitzar la societat sobre els avantatges de la moda sostenible i alhora com potenciar i estimular la seva creació, producció, venda i ús. Formen part del moviment global Fashion Revolution: https://www.facebook.com/modasosteniblebarcelona

Greenpeace
Moda sense Tòxics és una iniciativa d'aquesta ONG dedicada a vetllar per la fabricació de tèxtils sense tòxics, respectuosos per a la salut de les persones i amb el planeta. Podeu consultar el seu dossier en castellà seguint aquest enllaç:

http://www.greenpeace.org/espana/Global/espana/report/other/moda-sin-t-xicos.pdf

b) Blocs de tendències en moda sostenible

Cucdecol
Iniciativa catalana que integra la comercialització i la difusió de productes sostenibles, amb una marcada predominança de productes tèxtils. http://www.cucdecol.com/

Eco-chick
Un dels blocs pioners en la promoció de la moda responsable. Des de l'any 2005 aquest portal novaiorquès publica articles i informació especialment orientats al públic femení. Dels responsables d'aquest bloc també es troba disponible un llibre en anglès titulat *The Eco Chick Guide to Life: How to Be Fabulously Green*. http://eco-chick.com/

Eco Friendly Fashion
Ampli bloc generalista basat en les tendències sostenibles i que dedica una de les seves parts principals a la moda responsable. http://ecofriendly-fashion.com/

Green and the city
Bloc del portal de moda i estil de vida ecològics Ecoology amb notícies, articles i propostes entorn d'aquests temes. També disposa d'espai de compra en una botiga virtual. http://blog.ecoology.es/en/

Les Vêtements Doux
Bloc dedicat a la informació sobre roba ecològica, artesanal i/o de comerç just. Inclou un interessant directori de webs que disposen de roba ecològica i complements. http://lesvetementsdoux.blogspot.com/

My Fair Vanity
Pàgina web estatunidenca dedicada a la promoció de la part més innovadora i de tendències dintre de la roba ecofriendly. http://www.myfairvanity.com/

One green dress
Bloc anglès dedicat a la moda ètica i reconegut per l'ONG internacional Intermon OXFAM. http://onegreendress.blogspot.com.es/

Organic Lifestyle
Exemple de botiga dels Estats Units dedicada a productes tèxtils exclusivament orgànics i a la prevenció de la sensibilitat química i la salut. https://www.organiclifestyle.com/

Recycled Fashion
Aquest bloc australià és una de les principals referències en el món de la roba de segona mà. http://www.recycled-fashion.com/

Slow BCN
Portal web de promoció de comerç responsable a la ciutat de Barcelona. Inclou temes de moda sostenible http://www.slowbcn.com/

So Good So Cute
Bloc dedicat a la moda ètica i sostenible, així com a altres temes relacionats amb el disseny i l'estètica slowfashion. http://www.sogoodsocute.com/

Style in my heart
Bloc americà on es poden consultar un centenar de marques de roba ecofriendly. http://www.stylewithheart.com/

Wabi Sabi
Bloc dedicat a la promoció i comerç de roba sostenible, o ecofashion concept, que inspira el seu nom en la cultura japonesa. http://www.wabisabi.com.es/blog/es/

c) *Alguns exemples comercials en moda responsable*

***Conscius i Conscius Exclusive* de H&M**

Dues noves línies de roba ecològica i ètica de la marca sueca H&M, en què les peces estan elaborades amb matèria primera sostenible (pell certificada, cotó orgànic, seda de granges ecològiques, etc., o fibres biodegradables com *lyocell*). Alhora, aquest tipus de roba s'ha complimentat amb un nou tipus d'etiquetatge anomenat CleverCare amb l'objectiu de difondre com emprar la roba d'una manera més duradora i responsable.

Alhora, H&M ha ampliat el seu projecte Conscious amb la creació d'una fundació dedicada a tasques solidàries anomenada ***H&M Conscious Foundation*.** http://about.hm.com/en/About/sustainability/hm-conscious/conscious-foundation.html

Zara

La marca més famosa de la multinacional espanyola Inditex disposa d'una línia de productes fets amb cotó orgànic. A més, darrerament ha portat a terme una campanya de sensibilització amb el lema "Eco Warning", en què els productes de cotó orgànic, a més de portar aquesta especificació a l'etiqueta, mostren missatges de conscienciació ambiental. La marca, però, tot i aquestes campanyes, ha estat una de les més fortament criticades per les ONG ecologistes i de comerç just per la seva política ambiental en l'ús de químics (tints, etc.) i laboral (condicions de feina dels treballadors de països en via de desenvolupament).

Marks and Spencer

La cadena de grans magatzems anglesa és una de les principals empreses que inverteixen en política ambiental, en forma de línies de comerç just, responsabilitat social o altres com l'anomenada "Loving the planet", que promouen l'ús de matèries primeres sostenibles, com el cotó ecològic orgànic, el cànem o la fusta certificada, així com teixits procedents de reciclatge del cotó o el polièster, entre d'altres.

Stella McCartney

La filla del famós component dels Beatles Paul McCartney és una de les dissenyadores més famoses abanderades de la moda sostenible o ecofriendly. A més de la seva pròpia marca, aquesta dissenyadora britànica ha treballat per a marques tan conegudes com ADIDAS.
http://www.stellamccartney.com/
Seguint l'estela d'aquesta dissenyadora, altres marques i famosos de l'alta costura han llançat alguna creació o línia de tipus ecofriendly, com ara Giorgio Armani, Moschino, Yves Saint-Laurent, Calvin Klein, Givenchy, Donna Karan, Ralph Lauren, Versace, Vivienne Westwood, Brave Gentleman o Manolo Blahnik, entre d'altres.

ECOALF

Marca de roba dedicada a la fabricació de peces (p. ex., abrics) a partir de reciclar materials molt diversos com ara xarxes de pesca o ampolles de plàstic. http://ecoalf.com/

Nike Considered Design

Nike Considered Design és una línia de sabates respectuoses de la marca Nike elaborades a partir de materials de proximitat obtinguts a menys de 200 milles (320 quilòmetres) de la fàbrica, reduint-se així l'impacte en termes d'emissions a l'atmosfera. També es tenen en compte altres criteris, com l'ús de processos nets (p. ex., el cuir prové d'una blanqueria que recicla les aigües residuals per assegurar que es mantenen les toxines del medi ambient, i s'acoloreix amb tints vegetals), materials menys impactants (com el cànem per a fer teixits i cordons o el cautxú reciclat de la sola).

A més, altres propostes d'aquesta marca han tingut el reciclatge com a protagonista. No en va, fa uns quants anys van veure la llum una sèrie d'equipaments de futbol elaborats amb polièster reciclat; així, els jugadors de seleccions nacionals com França, Holanda, el Brasil, Portugal, Austràlia, els Estats Units, Nova Zelanda, Polònia o la Xina vestien uniformes elaborats amb una quantitat d'aquest material equivalent a unes 13 ampolles de plàstic.

Vaude

La marca de material esportiu i de muntanya VAUDE identifica els seus productes elaborats amb una fabricació ecològica especial amb l'etiqueta anomenada "Green shape". Els seus criteris són que els productes fets continguin el 90 % de cotó orgànic o de materials reciclats i els colors hagin estat elaborats amb tècnica de tenyit ecològic o bé adaptats als criteris de l'ecoetiqueta tèxtil Bluesign (veure secció ecoetiquetes).

Puma

Aquesta marca alemanya de roba esportiva disposa d'una línia de roba i calçat ecològica anomenada *InCycle* que vetlla per la minimització de la petjada ecològica dels seus productes seguint la filosofia "cradle to cradle" (de bressol a bressol). Una de les accions previstes és que els productes siguin biodegradables i que per assegurar aquesta gestió correcta puguin ser retornats a les botigues un cop usats en comptes de ser llençats com a residu.

WATER<LESS

Levi's

La coneguda marca de texans disposa d'una línia anomenada "Water<less" composta per jeans en el procés productiu dels quals s'ha estalviat un 96 % del consum d'aigua. Per al desenvolupament i la certificació d'aquests productes, la marca ha treballat amb l'organització WATER.org

Timberland

Aquesta marca de roba i calçat disposa d'una línia de productes ecològics anomenada "Earthkeepers" (traduït com a "vigilants (o curadors) de la Terra") elaborats amb materials responsables com el cotó orgànic o bé amb matèries primeres reciclades, com per exemple ampolles de plàstic o de cautxú.

G-STAR RAW

La coneguda marca holandesa G-STAR disposa d'una línia de roba elaborada amb plàstics recollits de l'oceà anomenada "Raw for the ocean" (http://rawfortheoceans.g-star.com/#!/tagged/project/0).

La tecnologia de reciclatge corre a càrrec de l'empresa Bionic Yarn i de projectes com el "Vortex project" (http://www.parley.tv/thevortexproject#vortex1)

NO T'HO PERDIS! (AGENDA)

Activitats de la Setmana Europea de la Prevenció de Residus (del 22 al 30 de novembre, 2014)

Aquí teniu les activitats que es portaran a terme per celebrar durant tota la Setmana Europea de la Prevenció de Residus 2014 a Andorra. Si necessiteu més informació (inscripcions, horaris, etc.), contacteu amb nosaltres al correu electrònic andorrasostenible@andorra.ad o bé trucant al tel. 875 771.
A més, estigueu atents al web del centre (http://www.sostenibilitat.ad/agenda) i a les nostres xarxes socials per descobrir altres propostes que de ben segur organitzarem durant els propers mesos!

CONTRAPORTADA: *L'ENTREVISTA*

Laura Luceño Casals

Responsable de Relacions Institucionals i professora del Centro Superior de Diseño de Moda de Madrid, Universitat Politècnica de Madrid.

Quina és la seva definició personal de la moda sostenible? Li sembla que ambdós mots, "moda" i "sostenible", són realment compatibles?

Crec que bàsicament la moda sostenible seria aquella que preserva les persones i el planeta, en l'activitat lligada a la producció de moda. La moda sostenible intenta reduir al màxim l'impacte mediambiental de la producció de peces de vestir, tant a nivell matèries primeres com pel que fa a disseny, processos d'industrialització o d'acabat: tintura, aspecte desgastat, etc., manufactura del producte, logística i distribució, ús i manteniment de l'article i reciclatge posterior, sense oblidar les persones implicades. La moda sostenible inclou la pràctica de mesures destinades a oferir unes condicions de treball dignes per als treballadors i es compromet a lluitar contra l'explotació, el treball dels infants…
Crec que ambdós mots encara estan allunyats, però tendeixen a apropar-se, especialment en alguns països com Alemanya o Anglaterra.

Des de la seva experiència, com valora l'escenari actual de la moda sostenible entre els professionals del disseny i els estudiants?

Crec que la societat i els joves en especial estan bastant conscienciats amb el tema de la moda ètica i la sostenibilitat. De fet, els meus alumnes tenen una assignatura obligatòria de primer curs sobre el tema, i a més els informem sobre les iniciatives en aquest sentit. (⇒)

(⇒) Jo, en particular, els parlo de la Responsabilitat Social Corporativa d'algunes empreses de moda, concretament de Mango i Cortefiel, perquè coneixem els seus responsables i els convidem a donar xerrades al Centre. Els informo sobre la "Campaña Ropa Limpia", que han subscrit algunes multinacionals del sector, com per exemple Inditex. A més, hem tingut alguna experiència de col·laboració amb SETEM, en la qual un dissenyador ensenyava als alumnes a reciclar, de manera creativa, els excedents de roba utilitzada.

I de tot això, què creu que arriba al ciutadà de peu i quin rol creu que juguen aquests ciutadans en l'escenari de la moda sostenible?

Totes les iniciatives que es van fent entorn de la moda ètica i sostenible arriben al ciutadà i el comprador està cada cop més ben informat i més conscienciat. Per exemple, el cotó orgànic es va fer molt popular fa uns quants anys… Encara que crec que el preu acaba essent el criteri decisiu quan es compra una peça de roba, sobretot en temps de crisi com la que estem vivint.

A la pràctica quotidiana, quines són les qüestions que com a professional recomanaria aplicar perquè el consum de moda sigui més sostenible?

Recomano sens dubte la compra de roba de qualitat que tingui una certa durada en el temps, una moda molt més propera al moviment slow fashion, en oposició a la moda habitual de les grans multinacionals de fast-fashion. Una periodista denunciava fa uns anys la roba de *prêt-à-jeter* en lloc de *prêt-à-porter* Això sí, crec que avui es recicla més que mai i sembla que s'ha perdut la por de comprar roba de segona mà… almenys sembla ser una tendència cada cop més habitual entre els joves. Si canvien els hàbits de consum, s'incrementarà també la demanda de roba ètica.

I pensant en futur, quines tendències, idees o propostes espera que es donin cita en el món de la moda sostenible?

Crec que cada cop hi ha més iniciatives interessants de marques com Ecoalf, TEIXIDORS, CLASS, Jeanologia, IOU Project de Kavita Parmar i passarel·les internacionals com Ethical Fashion Show, que difonen el prestigi i la importància de la moda ètica a nivell internacional. Cada cop hi ha més dissenyadors compromesos, com Ananda Pascual, David Delfín o Stella Mc Cartney, i espero de d'aquí a uns quants anys seran molts més.

Laura Luceño Casals és andorrana, doctora per la Universitat de Perpinyà i la Universidad Politécnica de Madrid, i va obtenir un DEA de Comunicació Audiovisual de la Universidad Complutense de Madrid. És experta en terminologia i s'ha especialitzat en Historia y Cultura de la moda. És docent en diverses universitats y ha col·laborat en revistes de moda, com El País Semanal*,* Vogue*,* S-Moda*,* Marie Claire *i la revista* Woman*, en la qual va publicar un reportatge l'any 2007 sobre moda solidària, titulat "La moda que calma el hambre". Ha estat organizadora del I Congrés Internacional de Moda de Madrid, CIM 2008, i de nombrosos esdeveniments relacionats amb l'entorn de la moda, com ara desfilades i homenatges a dissenyadors com Elio Berhanyer i Jesús del Pozo o a personalitats del sector com Enrique Loewe. Ha estat, entre altres cursos, secretària del Curs d'estiu de la Universidad Politécnica de Madrid en la seva setena edició, sobre "Moda ética, moda sostenible", que va tenir lloc els dies 13 i 14 de juliol de 2011.*

CONTACTA AMB NOSALTRES

C. Prat de la Creu, 62-64, 1a planta (Departament de Medi Ambient)
T. +376 875 771
andorrasostenible@andorra.ad
www.sostenibilitat.ad
www.escolaverda.ad

Govern d'Andorra

CENTRE ANDORRA SOSTENIBLE

D'acord amb la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal, us informem que les vostres dades han estat incorporades en un fitxer, titularitat del Govern d'Andorra, amb la finalitat de gestionar la relació comercial existent. Podeu exercir el vostre dret d'accés, oposició, rectificació i cancel·lació d'aquestes dades, enviant-nos un correu electrònic a andorrasostenible@andorra.ad.

Per donar-vos de baixa del butlletí, envieu-nos un correu electrònic amb l'assumpte "cancel·lar subscripció" a: andorrasostenible@andorra.ad